

sovražnika je v večih frontnih oddelkih zavrhneje postalo. Naše postojanke na Fassaner-alpah stojijo pod trajnim močnim artiljerijskim ognjem. Napadi pri Cauriolu in Cima di Cece bili so odbiti. Višek Cauriola padel je po trdovratnem boju v sovražnikove roke. — Ob Dolomitni fronti izjalovilo se je več sunkov Italijanov proti naši Rufredo-postojanki. — V oddelku Plockena in na primorski fronti med Col Santo in Novavas poskusila je sovražna artiljerija na večih krajih, prodreti s krepko artiljerijsko podporo; ti poskusi so bili povsod preprečeni.

Južno-vzhodno bojišče. Naša donavskva flotilja obstrelila in začala je petrolejsko rafinerijo pri Giurgiu.

Namestnik generalštavnega šefa
pl. Höfer, fml.

Armadno povelje zaradi rumunjskega izdajstva.

K.-B. Dunaj, 28. avgusta. Danes se je izdalо sledеče povelje vrhovnega armadnega komanda:

„Vojaki! Vojni tovariši! Pustil sem Vam naznati, da se je pojavit v vrsti naših sprotnikov nov sovražnik: kraljevina Rumunsk. Vaš poštenu vojaški čut našel bode za ta roparski napad pravo mero zaničevanja. V preteklih letih smo pretrpeli marsikatero težko uro. Tudi novi boj bodemo častno izvojevali, zvesti svoji prisiagi k zastavi Najvišjega vojnega gospodarja. Bog z Vami!

Nadvojvoda Friedrich, feldmaršal“.

Povišani napadi na vseh frontah.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 29. avgusta (W.-B.) Iz velega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na mnogih oddelkih fronte se je pojavilo povisano ognjeno delovanje sovražnika. V pokrajini Somme in Maase dospel je artiljerijski boj do posebne ljutosti. Severno od Somme ponovili so se znatnimi silami pričetni angleški napadi med Thiepvalom in Pozieresom; bili so kravato zavrnjeni. Deloma so vodili do bližinskih bojev, ki se severno od Ovillera z ljutostjo nadaljuje. Več napadov z ročnimi granatami je bilo ob gozdu Delville in južno-vzhodno Guillemonta zavrnjenih. — Na desni od Maase napadli so Francozi med utrdbo Thiaumont in Fleury ter v „Bergwaldu“. V ogaju artiljerije, infanterije in strojnih pušk se

je napadalno valovje razbilo. Slabejši sovražni sunki južno in južno-vzhodno od St. Mihela ostali so brez uspeha. — Tri sovražna letala so v zračnem boju sestreljena; četrto pa je padlo vzhodno od St. Quentineta nepoškodovano v naše roke.

Vzhodno bojišče. Položaj je v splošnem nespremenjen. Nā posameznih krajih je bilo ognjeno delovanje nekaj živahnejše. Zapadno Stochoda pri Rudka-Czerwicze prišlo je do infanterijskih bojev. Severno Dnjestra se je pri zavrnitvi slabih ruskih napadov čez 100 mož v jelo. V Karpatih so se vršili boji z rusko-rumunskim prednjimi četami. Pri Burztynu (ob Gnilni Lipi) bilo je eno rusko letalo v zračnem boju prisiljeno, da se spusti na zemljo.

Balkansko bojišče. Nobeni dogodki posebnega pomena.

Vrhovno armadno vodstvo.

Uvodni boji v Siebenbürgenu.

Avtrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 30. avgusta. Uradno se danes razglaša:

Vzhodno bojišče. Na visočinah severno-vzhodno od Orsove odbile so naše čete opetovane rumunske napade. Drugače so bile na mejo naprej potisnjene skupine sil korakoma in po načrtu, kakor je bilo to za slučaj vojne že davno določeno, nazaj vzete. Sovražnik se bode hvalil, da je zasedel Petroseny, Brasso in Kedivasarely. Najsevernejše rumunske kolone stojijo v gorovju Gyergyovo v boju. — V galiških gozdih Karpatih so nemške čete Rusom visoko Kul, za katero se je v zadnjih dneh vroče borilo, zopet iztrgale. V ostalem razven bojev na prednjem polju ob ruski fronti nobeni posebni dogodki.

Italijansko bojišče. Ničesar pomembnega.

Južno-vzhodno bojišče. Naša donavskva flotilja uničila je pri Turnu Magurelo ob spodnji Donavi rumunske tovorne ladje, pristaniške magacine in vojaške naprave. Zaplenila je pri Zimnicu dve polno naloženi ladji, eno pristaniško ladjo in dva motorna čolna. — Ob spodnji Vojsu povišano patruljsko delovanje.

Namestnik generalštavnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 30. avgusta (W.-B.) Iz velega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V pokrajini Somme pod obojestransko trajno pomembno artiljerijsko porabo sovražna podjetja po dnevu v našem učinkovitom zavornem ognju niso prišla do razvilita. Zvezčer in ponoči vršili so se močni napadi iz čete Ovillers-Pozieres in med Guillemontom ter gozdom Maurepas, nadalje naprej do Somme in preko nje do pokrajine od Chilly, kjer je bil za napad pripravljeni nasprotnik tudi ponori v svojih jarkih zadržan. Obdržali smo vse vsoje postojanke popolnoma. Severno od Ovillers-Pozieres so naše hrabre čete v težkem bližinskem boju na posameznih točkah vsiljene angleške oddelke zopet vrgle. — Desno od Maase so se zopetni, zljutim ognjem pripravljeni francoski napadi pri Fleury in proti našim postojankam med vasjo in gozdom Chaptre zopet razbili. Južno-vzhodno od Fleury bil je sovražnik s protisunkom nazaj vržen. — Severno od potoka Ancré in zapadno od Mühlhausen se je po eno sovražno letalo v zračnem boju premagalo. Dva letala sta bila z odpornim ognjem severno od Somme sestreljena. Ena tretje se je moralna pri Soyeourtu v notranjem naših črt na zemljo spustiti.

Vzhodno bojišče. Severno od Karpat nobeni pomembni dogodki. Nemške čete so goro Kukul severno-zapadno od Zabie naskočile.

Balkansko bojišče. Položaj v splošnem nespremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Turčija in Bolgarska sta napovedali Rumeni vojno.

32. in 33. vojna napoved.

K.-B. Konstantinopol, 29. avgusta.

Agence Telegraphique Milli“ poroča:

Ministerski svet je v svoji včerajšnji sklenil, da cesarska vlada z Nemci in Bolgarsko vojno Rumuniji napadne. Sklep je bil z irado sankcijoniran.

* * *

Torej sta Turčija in Bolgarska izpolnili svojo zavezniško dolžnost in s tem v boju zoper izdajalsko Rumunsko.

Podmorski junak.

Prinašamo sliko nemškega podmorskoglavnjanta Walterja Forstmann, ki je

Kapitänleutnant W. Forstmann

v podmorskom boju zoper sovražnike izredno lepe uspehe in je bil vsled tega tudi od sara odlikovan z redom pour le mérite.

Gnojenje s pušljimi.

Gnojenje s pušljimi je pri nas od nekdaj v naravi sekajo najbolje meseca avgusta, dokler je list v sebi še obilo redilnih snovi in se potem počasi v pol metra globoke jarke v vinogradih tako, da pridejo zgornji konci tek pod površino zemlje.

Gnojenje s pušljimi je sicer zastarel in nezačasno gnojenje vinogradov, vendar pa ima sedaj v splošnem pomankanjanu gnojil, nekaj pomena. Posredno v težki zemlji koristi s tem, da zemljo rahla in jo prepustimo in s tem za trto bolj pripravno.

Vendar-le se ne sme pušljev v takem zemlji zakopati pregloboko, ker potem ne segnijo, temveč samo srušijo, ali pa celo splesnijo. Plesnobe iz njih preidejo na trte korenine in trte vniči. Zato se mora pušljev vinogradih previdno rabiti, zlasti pa ne pregloboko ne preblizko trti, temveč le po sredini vrtakopati.

Zaradi te nevarnosti in ker je z zakopanjem posredno zdržano precej dela, je veliko boljje, da menjih napravimo iz svežih nasekanih vejic dober kompozit in s tem v jeseni ali pozimi pognojimo.

Na senčenem kraju blizu vinograda izkopamo 1 m globoko jamo. V to jamo namečemo kakih 30 (1 čevlje) visoko plasti na drobno sesekanih vejih in vsako tako plasti vselej nekaj zemlje, ali pa se boste cestnega blata. Vmes je dobro zaboljeti s stranskim blatom in zlati z gnojnicami. Ko je kompostni kup dovolj visok (približno 1 m nad zemljijo), ga pokrijemo vsega z zemljijo in ga potem pustimo pri miru, da se razkrije. Predno ga rabimo, ga najmanj enkrat dobro prekopamo, premečemo in premešamo, pri tem pa, če je mogoče, še enkrat z gnojnicami poljemo.

Da se razkrojanje komposta povspeši, je dobro, da ga pri napravljanju ali pri premetavanju potrosimo z apnenim prahom. Tak prah dobimo po nizki ceni v apnenicah.

Kolikor je znano, vsebuje 1000 meterskih stoščku pušljev in bukovih vej 1300 kg dušika, 440 kg kali in 180 kg fosforove kislino. Jelševi pušljivi so še boljši.

Če se pustijo nasekane vejice dolgo ležati, ne da bi se koj podelavali, se posušijo in izgubijo na gnojno vrednosti. Že iz tega vzroka se praporča pušljivo sekati in kompostirati, ker na ta način ne pride nič v zguba. Najbolje je rabiti vsaj eno leto star kompozit.

Izpred sodišča.

Obsojeni grško-katoliški župnik.

Gradec, 28. avgusta. 42-letni grško-katoliški župnik v Graziowi Severin Ilnicki bil je pred izjemnim sodiščem v tajni razpravi zaradi zločina motenja javnega miru po § 56 k. p. na 6 mesecov težke ječe, posredne z dvema trdima ležiščema vsaki mesec

Erbprinz Emanuel zu Salm-Salm

Pinsku na glavi od ruske granate ranjen in je potem na tej rani umrl. Rojen je bil leta 1871 v Münsterju na Westfalskem. Bil je lajtnant v 2. reg. gardnih ulancev. Leta 1902 se poročil s hčerkjo vrhovnega poveljnika nadvojvode Friedricha, Marijo Kristino avstrijsko.

pojaz je v isti župnik pa je bil že preje od vojske sednje na tri leta ječe obsojen.

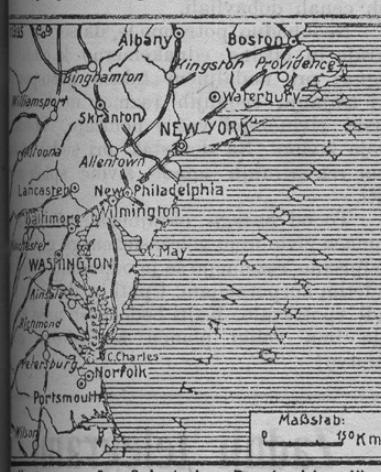
Tatovi v dravski dolini.

Maribor, 26. avgusta. Pred tukajšnjem je stala tatinska družba iz dravske, i. s. Johan Rapstet, Alojz Arih, Veronik, Franc Mesner, Franc Šmid in Henrik Zelenko. Razven Glabički je trgovski sluga v Mariboru, so vse tri členci hlapci, delavci in posestniški sinovi Štefana Štefanuša. Kradli so posamezno ali zlasti v okolici Marenperga med, meso, vase, šepe in mošt. Sodnija je odsodila tri vsacega na en mesec, ostala dva tri tedne, Zelenka pa na en teden tega zapora.

Da bi doma ostali . . .

Dunaj, 25. avgusta. Pred armadno dijisko sodnijo se je dne 21. t. m. po 3. času trajanju razpravo dokončalo, v katerem je bilo 17 črnovojnikov obtoženih, so bili najzadnje dodeljeni centralnemu pri cenzuri. Obtožba se je glasila na zapeljave k zlorabi uradne moči in spesk po § 67 v. p. Obdolženci so vseki trgovci, i. s. Alfred Pollak, Adam Štok, Rudolf Hauser, Johan Höningšmid, Emil Ehrenstein, Bernart Köhl, Henrik Weiningher, Oskar Tutschak, Jakob Felsler, Samuel Schönt, Gustav Felix, Jakob Mautner, Jakob Unger, Emanuel Schmiedek, Jakob Schock in Ignac Fried. Obtoženi so, da so centrali dodeljenemu hauptmannu Karlu Moscheni denar darovali, da bi njegovim posredovanjem od frontne oproščeni in centrali dodeljeni. Posredovala sta pri temu hotelski najemnik Filip Staman in kavarnar Jožef Fertes, ki od obtožencev sprejemala od 1000 do 2000 kron, od katerih sta večje svote omenjenu hauptmanu Moscheni oddala. Protipostopanje še ni končano, ker je istotako ne proti posredovalcem. Obtožencev sta bila Schöngut in Fried oproščeni, Brück, Felsler in Schock so dobili po edne garnizijskega zapora in denarne, vse drugi pa po 4 mesecu ječe in sume kazni od 300 do 2000 kron.

Karta podmorskega čolna „Deutschland“.

V zadnji številki že smo poročali, da se nemški trgovinski podmorski čoln „Deutschland“ vkljub zasedovanju ogromnih pomorskih sil Angležev in Francozov srečno je zopet v Bremen. Prinašamo danes novišev, ki se tiče posrečene in velepotne vožnje nemškega podmorskega čolna.

Razno.

K poglavju: draginja. O draginji, njenih in posledicah se je že precej pisalo in mnogo več na ta način govorilo, da na cenzurah dotičnika ni zamogla pri vratu. Postali smo tudi v tem oziru že kako

ponižni in se prav nič ne čudimo, ako plačujemo danes vsako življensko sredstvo ter sploh vsako potrebščino za 100, 200 pa tudi 300 procentov dražje. Za danes hočemo izraziti le svoje pohlevno začudenje, da je n. p. naš domači pridelek bučno olje tako grozovito v ceni narastel. Pšenica in druga žita kmetu razmeroma ne prinašajo mnogo več, nego v mirovem času. Bučno olje pa je bilo nakrat od slavne vlade zaplenjeno. In v tistem hipu so cene že poskočile ter znašajo danes že 13 krov za liter (ne za hektoliter). V mirnem času koštal je bučno olje n. pr. pri nas v ptujskem okraju en liter K 1:60. Drugega olja zdaj ni! Bučno olje je potrebno živilo. Pomanjkanje bučnega olja onemogoči tisočim družinam porabo raznih solat. Kaj pa naj ubogi vrag zdaj vživa? Ali naj si privošči „pohane“ piščance, ki stanejo od 10 do 14 kron en par? Ali naj se redi od svinskega mesa, ki se ga ne more plačati? Ali naj gre na travnik in žrè detelj, kakor živina, ki ima zdaj gotovo boljše čase nego davkoplácevalci? Ali naj, — pa kaj bi jamrali! Ne pomaga itak nič! Izvedeli bi le radi, zakaj je celo pri nas doma izdelano bučno olje tako prokleto drago postal?

Cetrto odlikovanje zdravnika. Mariborski zdravnik dr. Maks Neuwirth, ki se nahaja kot regimentni zdravnik v bolnišnici, bil je odlikovan z vitežkim križem Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo. Preje že je bil odlikovan s signum landisom; tudi je bil izven vrste za reg. zdravnika imenovan in dobil častni znak 2. razreda od Rdečega križa. Torej je to že četrto odlikovanje. Cestitamo!

Za Rdeči križ darovala je c. k. črnovojniška stražna kompanija v Celju sveto 861 K 74 h. Tudi se je prav odlično izkazala pri podpisovanju srečk Rdečega križa. Komando je dobil prisrčno zahtvalno pismo.

Iz ljubosumnosti. Iz Polzele se piše: Zvečer dne 19. t. m. čital je posestnikov sin Vincenc Zagoričnik v Podvinu v hmelejvi sušilnici pri svetilki časopis. Nakrat je nekdo na zaklenjena vrata potkal. Ko je Zagoričnik odpri, dobil je nevarni sunek z nožem v trebuh. Storilca, ki je takoj zbežal, ni izpoznał. Smrtnevarno ranjenega fanta so odpeljali v celjsko bolnišnico. Bržkone ga je poskusil nekdo iz ljubosumnosti umoriti.

Amerika bogati. Ameriške tovarne imajo samo od četverozvezze za več kakor 10.000 milijonov frankov naročil. Tovarna za izdelovanje brezdimnega smodnika „Carneys Point“ zasluži na dan čistega dobička 1.600.000 frankov. Bethlehem Steel-družba je samo leta 1915 napravila 225 milijonov dolarjev čistega dobička. Njen ravnatelj Schwab je sam dobil deseti del čistega dobička. Smodnišnica „Du Pont“ je za leto 1915 izplačala 200 odstotne obresti svojim delničarjem.

Velika darila. Ob prilikih rumunske vojne napovedi je zemljiško-kreditni zavod avstrijskemu Rdečemu križu daroval 100.000 K, bolgarskemu Rdečemu križu 25.000 K in turskemu Rdečemu polumesec 25.000 K.

Surovost. V neki kavarni v Celovcu sta se skregali vlačugi Alojzija Bozman in Jozefa Blasnik zaradi nekega vojaka. Naposled ste se steplili. Blasnik je bila pri temu hudo ranjena. Končno jo je njena nasprotница še z vrelo vodo polila in ji s tem tako težke poškodbe prizadela. Zakaj neke take vlačuge oblast ne odda v prisilne delavnice?

Tatvina. Posestniku Jožefu Petritsch v Göttschachu na Koroškem se je te dni iz zaprite omare ukradlo 660 kron srebrnega denarja.

Žrtve svetovne vojne. V Kodanju na Danskom so ustavili posebno društvo, ki študira socialne posledice sedanje vojne. Zdaj je to društvo izdalo študijo o izgubah na zdravju in življenju v sedanji vojni, seveda samo o izgubah armad, ne da bi se vpoštevalo, koliko beguncev, vjetnikov in otrok je med vojno umrlo. Po tem izkazu so imele četverozvezne države (Belgijska, Angleška, Francija, Italija, Rusija in Srbija) doslej 2,853.000 mrtvih, 6,942.000 mrtvih ali ranjenih, 9,795.000 ranjenih in 2,082.300 invalidov.

Dva brata se najdeti v vojnem vjetništvu. Železničar Juri Prosenec v Zagorju ima štiri sinove v vojni. Te dni dobil je od svojega sina Karla, korporala v enem inf. regimentu, pismo, v katerem mu ta z bronasto hrabrostno medajlo odlikovani vojak naznana, da je bil dne 3. junija od Rusov vjet. Spravili so ga v jetniški tabor v Irbitu. Na poti tja prišel je slučajno skupaj s svojim bratom Jurjem, kadetom v nekem dež. bramb. regimentu. Ta, ki se nahaja že od lanskega leta v ruskem vjetništvu, nahajal se je na poti v Sibirijo.

Tatvina rib. Poštarici Rozi Pertl se je ukradlo iz zaprite shrambe za ribi 100 forel v vrednosti čez 100 kron.

Rešitev življenja. Iz Seegrabena na Koroškem se poroča: 10-letna hčerka grashaka Oberherzog prišla je pri kopanju v pregloboko vodo. Grofica Spaur je skočila za njo in je že nezavestnemu otroku življenje rešila.

Hrvatski roparji vjeti. Kakor poročano, se je dne 16. julija v Dobravskem gozdu en poštni voz od dveh lopovov napadel. Roparjem je padlo okoli 7000 K v roke. Pred kratkim se je posrečilo orožnikom, arretirati v Klanjecu na Hrvatskem neko roparsko tolpo, obstoječo iz večih ciganov družine Nikolić. Razven roparskega napada na poštni voz se pripisuje tej tolpi vse v času od 19. februarja pa do 7. avgusta t. l. v okrajih Brežice, Rogatec, Kozje, Slovenska Bistrica in Ptuj izvršene vlome, pri katerih se zločinci tudi pred umorom niso vstrašili. Ta družina Nikolić je izvrševala tudi vtipotapljenje konjev. Poglavar tolpe je zloglasni Franc Nikolić, ki se je z večimi ženskami in otrocmi na posesti Novi dvor v Klanjcu kot najemnik naselil. Od tam je napravila tolpa svoje roparske pohode. Prizadela je prebivalstvu za mnogo tisoč krov škode. Na sedežu roparske tolpe se je našlo velikansko zalogo ukradenih predmetov.

Bik napadel kmeta. Posestnik Franc Habjančič v Sv. Marjeti pri Mariboru ima jako hudega mladega bik. Zadnjič mu je hotel hlev scistiti. Med tem delom je bik zdrevjal, se odtrgal od verige, napadel posestnika, ga vrgel na tla in z rogmi takoj obdelal, da ima posestnik več jako težkih poškodb.

Preskrba neizogibno potrebnih reči. Izšla je nova cesarska naredba, — kakor smo to že v zadnji številki poročali — ki bo omogočala vladu, da bo mogla znatno v plivati na prodajo in ceno neizogibno potrebnih stvari. Da ne bi nazadovalo izdelovanje, bo vladu pri danih pogojih lastnika lahko prisilila, da bo moral nadaljevati izdelovanje, ali pa bo država brezplačno prevzela dotično podjetje. Bistvo naredbe je, da bo vladu mogla izsiliti produkcijo, kakor jo more že zdaj izsiliti pri preskrbi premoga in petroleja ter pri poljskih delih. Po naredbi se lahko preskrbovanje takih potebščin tudi za posamezne kraje ali občine izroči posameznim osebam, nezanesljivim osebam pa se lahko popolnoma prepreči kupčevanje z njimi. Tudi glede na vijanja cene obsegajo naredba važno določbo. Doslej so bili le prodajalci kaznivi, odslej bo sploh prepovedano, ponujati več, kakor prodajalec zahteva, če se zgodi nakup v svrhu nadaljnje prodaje.

Austriski poslanska zbornica, ki ne zbraruje, od kar se je vnela vojna, je v tem času izgubila 35 članov in sicer 7 nemških nacijonancev, 5 nemških krščanskih socijalcev, 2 nemških socijalnih demokratov, 3 Poljake, 2 Jugoslavov, 11 Čehov, 2 Malorusov in 1 Italijan. Umrl jih je 22, med njimi poslanca Mandič in Povše, eden, dr. Pollauf, je padel na bojišču, dva sta odložila mandate, izgubili so mandate češki poslanci Buržival, Choc, dr. Kramarž, dr. Rašin, Netolicky in Vojna, Maloruska poslanca Kurilovič in dr. Markov ter koroški slovenski poslaneč Grafenauer. Obešen je bil italijanski poslaneč dr. Battisti.

Novi vojaški poveljnik v Gradcu. Iz zdravstvenih vzrokov je odstopil dosedanji vojaški komandant v Gradcu, general Matačnovič. Na njegovo mesto je imenovan general in-fanterije Hugo Martin.